

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz bordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Videkre postán küldve:

Egész évre	14 frt. — kr.
Fél évre	7 frt. — kr.
Negyed évre	3 frt. 50 kr.
Egy hóra	1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar I. emelet, a főlépcsőnél.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék mellett Neumann-háznak utazára nyíló helyiségben.
Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Falk Miksa és az aradiak.

Arad, június 8.
Falk Miksa mindjárt azon időtől kezdve, midőn neve, mint városunk képviselője — legelőször felemlítve lett: a legvehemensbb támadásoknak volt az ellenék részéről kitéve. Hiába volt az ő pártolónak hívatkozniok azon nagy érdemekre, melyeket Falk különösen a publicistika terén kivívott: hiába volt utalniok azon jelentékeny állásra, amelyet az országos közélet terén elfoglalt és amelynek fogva őt, mint országgyűlési képviselőjét, Arad város bizony büszkén emlegetheti. A támadások nem szüntek. Volt idő, különösen midőn a választási küzdelem a legmagasabb fokra hágtott — hogy az ellene használt hang már-már túrhatalmú élessé váltott.
S ime most ismét ily modorban támadják meg a mi képviselőnk. Megtámadják a ezéltas tuzás egész vehemendijával. Ha tőlük függne, ledegradálnák őt a nemzet itélőszéké előtt a legislegmélyebbre, oda, ahová csak az Isten tudja miféle mihaszna emberek valók.
S ezt aztán nevezik igazságszolgáltatásnak. Nevezik elfogulatlan kritikának. Falk Miksa azon eljárásáról, a melyvel a katonai ügyekben legutóbb magára vonta a közfigyelmet. Hiszen Falk Miksa és a „Pester Lloyd“, meg aztán a szabadlevél párt. — amelyek ő egyik kiemelkedő tagja — bizonyosan Budapesten is nem minden körben találkoznak a legnagyobb rokonszenvel. S ezért aztán meg is ítélték az ő nyilatkozatát egyik-másik fővárosi lapban elég élesen. De az a díesőség csak éppen az aradi ellenék, különösen egyik lapjának látszik fenntartva lenni, hogy az ítélet-mondás terén egészen válsztékos modorral éljen, s megengedjen magának oly erős insinuatokat, amelyeket nemcsak, hogy Falk a legtávolabbról meg nem érdemelt, hanem amelyek már csakugyan nagyon kívül esnek, a korteskedésből való vezérezkkezés előtt is — a jó érzésű irodalmi kíméletesség által megzavart határokon!...

Am mindenki úgy cselekszik, a mint hivatása hozza magával. Csak az már most a kérdés, ha eléri-e azt az eredményt, amelyre törekszik.
Az alkalom tagadhatatlanul igen kedvező. Mert bizony azt senki sem fogja állítani, hogy Falk Miksa, nevezetessé váltott nyilatkozatával oly dolgot művelt volna, amely ma a nagy közönség szája izének megfelel. A hangulat, a nagy hullámokat vert izgatottság közben — legtávolabbról sem olyan, hogy oly szabály eljárásal, aminőre Falk Miksa szánta el magát, népszerűséget lehetne csinálni... S mily pompásan lehet kiaknázni azt a hangulatot! Mily feketén lehet kiszínezni egy oly tettet, amely a politikai tapintatosság következménye — akkor, midőn a közvélemény arra felé hajlik, hogy a nemzeti önérték büntetésének nem válogatott, hanem mentől erősebb, kíméletlenebb hangja kifejezést adjon.
Hanem azok, akik előtt az izgatottság nem tünteti fel hamis színben a helyzetet — éppen a felhozott körülményeknél fogva egészen más ítéletet mondanak. S ezek legelső sorban a mi országgyűlési képviselőnk választóinak azon nagy többsége, amely bizodalmat ő tőle, dacára a korteskedésből ellene vert nagy zajnak, el nem veszíté.
S nem is veszitheté el. Mert legelőször is kiváló érdemeit tudja felróni Falk Miksának, hogy akkor, midőn egy nevezetes következményű cselekedet szükségességéről meggyőződött: nem habozott — azért, mert az által tisztán előreláthatólag félreértéseknek, népszerűségé kockáztatásának tehető ki magát — azt a jó és nagyon helyes cselekedetet elkövetni.
Ezt lehet azoknak, akik Falkot, mint politikai ellenfelet nem tudják az igazságszolgáltatás mértéke alá állítani — csufos hátrálás gyanánt feltüntetniök. Ez az ő fölfogásuknak, jobban mondva ízlésüknek megfelel. De azok szemében, kik helyesnek tartják azt a politikát, amelyért Falk küzd: akik iránta közönlük, a r a d i a k közül, teljes bizalommal viseltetnek: az ő cselekedete csakis a férfias és hazafias elhatározás színében tűnhetik fel. S ez iránt való meggyőződésüket ugyan hiába is akarják lerontani.
Egyébiránt Falk Miksa mellett minek is mondanunk védobeszédet? Megvédi ő maga-magát azon szép nyilatkozatával, a melyben az aradi szabadlevél párt választmányának hozzá intézett üdvözlő táviratára válaszol. Elmondja ő maga egészen jól, félre nem érthetően azon indító okokat, melyek őt az annyira gáncsolt lépésre vezették.
S ezen ezel, ezen indokok előtt

el kellett némulnia minden pártnak, a mely előtt nem ismeretlen az, hogy vannak bizonyos követelmények, a melyek elül egy jó hazafinak, egy okos politikusnak nem lehet kitérnie. Bármennyire legyen is a tény — a melyre e miatt el kell szánnia magát — alkalmas arra, hogy felőle kedvezőtlen ítéletet mondassanak azok, a kiknek ezeljük őt mentől setétebb alakban állítani a szavukat követő emberek itélőszéké elé...
Igaz van tökéletesen Falknak, hogy azon nyilatkozatot, ha már egyszer magasabb politikai tekintetből, s olyan helyről, a mely felé minden magyar ember kegyellett tekint — kívánták: minden habozás nélkül meg kellett tennie. S megteheté azt annál inkább, minthogy reá emiatt csakugyan nem lehet azon kegy vadászásának vádját rásütni, a melyet tőle — ha annak esillogásával akarta volna életét besugározatni — bizony már sok idővel ezelőtt nem tagadtak volna meg...
De hát ő neki bünül róják fel, hogy ilyes dolgokra hivatkozik. Bünül róják fel, hogy oda állítja magát azok közé, akik — miként ezelőtt már sok nehéz időben, ugy ezental is törhetlen kitartással küzdenek a nemzet jogai és alkotmányos szabadsága mellett.
Ha ez egy oly multtal bíró ember részéről is üres kérdésnek vehető: ha nem ismerjük el azt, hogy az a hang, melyet Falk Miksa aradi párt-híveitéz nyilatkozatában használ, őt teljesen megilleti — nála csakis az önérték jogosult nyilatkozása: ám akkor mondjunk le arról, hogy nálunk a politikai ellenfelek tudnak egyáltalában ítéletet mondani!...

megnhatja a másolást, főleg, ha véletlenül még érettségét is tett és földhöz ragadt szegénysége miatt akkor kellett egy nagy szobába, egy — boltosinasokból, szép írásu borbélyegényekből és kicsapott strázsamesteremből álló — díjnoskereng közülni, mikor az iskolában hagyott társai (nála ezerszer butábbak és léhák) Pestre mentek térdig járnai a rózsában, azaz jogászokdni.
Az unalom pedig gondolatokat ad az embernek, kinek-kinek saját rangja szerint. Tárgyában Imre jól tudta, hogy ha a nagyságos elnök ur unatkozik, akkor királyi tanácsossággá gondol, ha valamelyik bíró ur unatkozik, akkor valami sensatiós büntügyi vizsgálatot áhi-toz, a melyben az ő erélyes és találékony eljárását magasztalva említik a lapok, ha a járásbíró ur unja magát, körülnéz a vidéki törvényszékek felett, hogy nincs-e valami bírói, vagy elnöki turesedés, ha a jegyző ur unatkozik, a sarokba dobjaa a pipáját és hetvenötödikszer megállapítja, hogy szegény leányt feleségül venni — bajos, és végül, ha a díjtalan joggyakornok unatkozik, akkor eszébe jutnak — a fizetéses díjnosok...
És ha ezeket tudta Tárgyában Imre, ő is bátor lett arra a megüresedett írnoiki állásra gondolni, ott a telekkönyvnel.
És a kire sorban gondolt azelőtt, sorba is járta valamennyit. Az elnök, a bíró, a járásbíró, a jegyző — mind végig hallgatták a kérését, hogy mittevé legyen, hogy egy napon mint kinevezett telekkönyvi írnoki ebredjen fel?
Az elnök ur azt mondta, hogy jó lesz még egy keveset várni, a bíró ur azt jósolta, hogy nagy lesz a konkurrenzia és köztük olyan portectiós gyerekek is lesznek, a járásbíró ur sajnálta, hogy tőle elmezy Tárgyában Imre, a jegyző ur barátságosan el-

zotta kívánt szótárú-vámemelést is kockáztassa csak azért, hogy nehány galicziai petroleumforrás-tulajdonosi érdekekben, akik az eddignél többet absolute ugysem termelhetnek, a fogyasztók kúrára, egy általános szükségletet képező világítóanyagot megdrágtítson.
A Janszki-ügy története. A bécsi „Fremdenblatt“ a következő magyarázatát adja annak, hogy miként jutott Janszki Pécsre:
Janszki tábornok három havi szabadságra Bécs mellett Badenben tartózkodott. Mivel azonban a szabadságolás nem bir internálás jellegével s szabadságon levő tisztnek meg van engedve, hogy tartózkodási helyéről előleges bejelentés nélkül kirándulhasson a monarchia bármely más városába, Bécsben egyáltalában nem sejtették, hogy Janszki szabadságsége alatt elutazott Pécsre, a melynek helyőrsége az ő dandarához tartozik. Pécssett a tábornokot, akár volt szabadságolva, akár nem, az 52. gyalogezred parancsnoksága, mint dandárnokot fogadni tartozott. A hadügyminiszterium meg szombaton délben nem tudta, hogy Janszki tábornok Pécssett van, a hol szolgálati minőségében meg sem jelenhetett, s ezért Orézy Béla báró miniszter a hadügyminiszteriumtól nyert felvilágosítás alapján tudatta a magyar miniszteriummal, hogy Janszki tábornok szabadságra Badenben van s így nem lehetséges, hogy Pécssett tartson szemlét. Midőn azonban a bécsi és budapesti lapok ismételtelen a leg-határozottab hirtet közölték Janszki badeni elutazásáról és pécsi tartózkodásáról, a hadügyminiszterium ez iránt kérdést intézett Pécsre, a honnan az 52. gyalogezred parancsnoka Stanger ezredes közölte, hogy Janszki tényleg ott van. Erre legottan kellő intézkedések tetettek, hogy Janszki tábornok, tekintettel a városban uralkodó izgatott hangulatra, szakítsa meg pécsi tartózkodását s álljon el azo szándékától, hogy magánúton Budapestre utaz-zék, hol tudvalevőleg lakása van. A tábornok csakugyan rögtön elutazott Badenbe, anélkül, hogy Budapestet érintette volna. Egyes magyar lapok azon jelentése, hogy Janszki tábornok ismét átvette a dandárparancsnokságot, sőt egy budapesti magyar lapnak azon ezéltas közleménye, hogy ezt a hadügyminiszterium feje fölött a hadsereg főfelügyelője rendelte el, természetesen minden alapot nélkülöz. Irányadó körökben ez eset, melyetelőre nem láthattak s sajnos, meg sem akadályozhattak, kinos benyomást keltett s megtétték az intézkedések, hogy jövőben hasonló esetek ismétlődése s így annak az agitatorius sajtó által való kizsákmányolása, lehetelenné tetessék. Míután Janszki tábornok most már nincs Budapesten s ez idő szerint ottani dandárparancsnokságának átvételéről sőt sines, megszűnt minden ok arra, hogy egyes lelketlen izgatott által újbol ismencirozott utzai zavargások ismétöljenek a magyar fővárosban. A legutóbbi sajnos incidensnek illetékes helyről

mondhatja a nagymama unokájának, hogy szereti. De most... most?
Nézzen más káményre. Ez nem neki füstölög.
Ez volt a leány és az egy szó története.
A Tárgyában Imréd ezután fejlődött tovább.
II.
Megérkezett a kegyelmes ur hivatalának épülete elé.
Még nem volt a fogadás napja, Imre sem volt ijedt ember, de a szive elszorult, mikor az ajtóállónak bediktálta a nevet, a várost, a honnét jött és hogy mit akar a kegyelmes urnál.
A janitor nagy komolyan csak annyit mondott, mikor hátat fordított neki:
— Holnap vasárnap delelőtt 10 órákor.
Másup a szépen kikéfték fekete ruha, a kitisztított fehér keztyűk és a sok kökúti bálon szerepelt lákezipő juttatta be Imrét a miniszter előszobájába, hol a várakozásteljes várákokozók, ünnepeyes csendben foglalták el helyeiket.
(Vége köv.)
A feltalálhatlanok.
— Regény. —
Írta: Pernett Frigyes.
X.
A mestermű.
(18-ik Folytatás.)
Ha sikerül leányának vonalmát megnyernie, ez által jövője iránt való nagy gondól szabadul meg, mert Klementina tudta nagyon jól, hogy leánya jelentékenyebb vagyona nem számíthat. Azt is tudta, hogy Ilona oly élethez szokott, melyet csak nagy jövedelem mellett lehet folytatni, és mindez

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája

(Junius 8.)
A miniszter előszobájában.
(Novelle.)
— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —
Írta: Törősi Tivadar.
I.
Alig tehetek róla, hogy ezt a sokat emlegetett czimet kell hogy adjam a Tárgyában Imre történetének.
A sorsa ott fordult meg, a boldogsága onnan kezdődött — a miniszter előszobájából.
Kár a tintacsöppért, melylyel ideírom (hiszen mindenki gondolja ugy is), hogy Tárgyában Imre díjnos volt, mégpedig a kökúti járásbírószágnál. De nem olyan vén, totyogós öreg ember, mint a sentimentalis Knabe Parkas Jeremiás, hanem egy életerős fiatal ember, kinek a szemei még erősen néztek s hozzá még nagyok és feketék voltak, keze pedig biztos vonásokkal másolta a „tárgyában“ és „írán“ végezett mondatokat. Kedélye még nem fásult el azokna a kintorna-áriákhoz hasonló egyformaságu átiratoknakismétlésétől, s talán híhetelennek látszik, de hétevi díjnoskodás után (tetszik tudni: hét évi) sok volt még az életkedv benne, vagy hogy ha még elmondom, hogy sugár természetével, keskeny metszésű, keserűnyepiros ajkaival, finom fekete bazsán, a dívtatosan borotvált pofaszakállával, juszával és a „petroleur“ díjnoskarsai nagyon királyi „petroleur“ díjnoskarsai közül — híhető, hogy a főváros valamelyik öreg irodaiagszatójának (a kinek csinos felesége volt) sok galibát is csinálhatott volna.
De ne igazassunk most fel senkit ellene, mert neki nagy szüksége van minden rangú és hivatalnokok protectiójára.
Tetszik tudni, hét év alatt az ember

arra ösztönözte, hogy a dolgoknak szabad folyást engedjen.
Hogy kedvezőbb anyagi körülmények közt hasonlóképen cselekedett volna-e, ez természetesen kérdéses. U sem taláta Henriket valami kiválóan rokonszenvesnek, sőt voltak pillanatok, mikor határozott ellenszenvet érzett iránta. Tekintetben néha valami végzetes rejtett és gonyos mosolya visszatartó volt, kivált mikor a nőkről beszélt.
Klementina igen finom érzéktű volt és egyuttal igen lelkiismeretes. Határozott kifogást nem lehetett a fiatal ember ellen tenni: élete, amennyire ismerték, egészen tisztességes volt: jó tüzletben hirtében állott és az ilyen ritkán állanak jólóban az eszményivel. Henrik acélszurke szeméből nem éppen a sziv látszott, de éles, értelmes tekintete annál jobban kiemelte előnyeit.
E tekintetben férjével egészen másként állott a dolog. Frank gyakran vezette magát a sziv indulatától és ebből eredt szónoki tehetsége is. Értette hallgatóiban az érzelmet felkelteni és a nők nagy érdeklődéssel hallgatták szavait. Azonban a nyert előnyt elég gyakran szemelőlt tevéstette és főnyes szónoki képességével kivított siker sokszor gyorsan szétmállott kezei közt.
A tőkely vajmi ritka ez életben és minden iránynak meg van a maga előnye és hátránya. Honának magának kellett határozni, saját belátása szerint választani.
Eközben Frank egyre szorosabb viszonyba lépett a bankárral. Sok, a mi a nők szivében nem talált viszhangra, az ő szemében nem látszott oly ellenszenvesnek: ha Iling a pénz becseről beszélt, melylyel minden földi élvezet megszerezhető, az ügyvéd jóváhagyólag intett és nem fojthatott el egy halk soljait, melynek értelmét Henrik nagyon is jól tudta.
Frank értette a pénzt megkeresni és kiadni, de annál kevésbé azt megtakarítani. Iling tökéletesen helyesen választott, e tekintetben Frank olyan ember volt, a minőt a londoni utasítások kívántak. E mellett azonban mély beültelértezte volt, melytől üzleti dolgokban soha sem tágitott.
Henrik tudta jól, hogy e tényezővel szá-

mesélte, hogy őt is éppen olyan idős korban neveztek ki írnoknak...
Hogy ez biztatsának nagyon sovány volt, azt Imre nagyon sokáig nem fontolgatta, hanem egyenesen boallított a sárga lilium-utczai Kohn Dávid ur izletébe és behívta az érdemes krájlert a — mellékszobába. Egy krájlert és egy díjnos sokáig nem érkekezhettek. Ha két ilyen ember találkozik és az egyik kár valamit, akkor bizonyosra lehet venni, hogy nem a díjnos az, a ki — ad. Az eszimesere tehát rövid időt vett igénybe. Imre otthagya zálogul (egy körtvényen kívül) a fizetési nyugtáját harmincz kérdéselt forintról és ugyanannyi forinttal zsebében hagyta el a büzös kis boltot, a hol őt a nagy uthoz segítették.
Egész Budapestig. — a miniszter előszobájába.
Hét napi szabadságú és egy egész életre szóló reményesség szórakoztatta utközben.
De még valami egyéb is.
Egy leány és egy szó.
A leány mellett egy örökség, s az örökség mellett egy nagymama állott.
A körül az egy szó körül üres volt minden, elég volt az magára is.
Ehenkórász
A nagymama ezt mondotta Imrénnek, mikor először vetette a szemét az ő unokájára.
A nagymama azonban nem volt valami regényesen borzasztó alak. Utat adott Imrénnek addig, a mig nem látja éhenkórásznak, a ki a levegőben áll és azt se tudja, mikor mondják meg neki az izrodában, hogy egy nyomorulttal kevesebbre van szükségünk...
De ha az ilyenek is van szive? Sziv? Mesebeszéd! Legyen kenyerre, aztán beszélhet a szivéről is. Lehet szerelmes is, meg is

eredő lovalis felvilágosítása szét fog oszlatni minden félreértést és lehangolttságot a budapesti komoly politikai körökben: az utzai politikusokat természetesen nem lehet felvilágosítani és megnyugtítani, azok csakis a magyar nemzet valóban hazafias többsége által fognak nyugalomra biratni, a mely a homályos és megengedhetlen politikai idealok felé törekvő elemeket határozottan vissza fogja utasítani.
Ezzel kapcsolatban hivatalos helyről legelőbb kapottunk jeltik azon hirt, hogy a pécsi tüntetés alkalmával katonai erő alkalmaztatott volna. Ez is csupán az utzai politikusoknak egyik allarm-hire volt, melyeknek gyártásában az utóbbi napokban oly kifoghatlanok voltak.
A tüntetés alatt csupán a rendőrség vonult ki.
A katonai hávegek és árak ellátása. A hadsereg hadtörvényeinek, honvédség és nemkülönbézteti és legényeségi ügyeinek és árának katonai ellátásáról, mint országgyűlési rovatunkban említve van, törvényjavaslat terjesztett a képviselőház elé. A javaslat 39 §-ból áll s lényegesebb határozatai a következők: A tisztek és tartalék tengerész-kadetek nyugdíj elnyerhetik rangfokozata szerint következők elnyerhetik: XXII. rangosztály 400, XI. rangosztály 250, X-dik 300, IX. 350, VIII. 400, VII-dik 450, VI. 600, V. 800, IV. 1200, III. 1600, II. 2000, I. szintén 2000. De a nyugdíjazott tiszt özeve nem kaphat nagyobb nyugdíjat, mint minőt férje húzott, a mig él. Azon katonatisztek után, kik harobruban rangfokozatukkal nem járó parancsnokságra akár időlegesen, akár véglegesen kinevezettek, ha a kinevezés kihirdetett, az özeve a férj rangjához legközelebb eső magas rangfokozat utáni nyugdíjat kapja, ha a férj a harcban elesett vagy nyert soból fölvált meghalt.
A népfelkés tiszteinek özeveit a nyugdíjat azon rangosztály szerint kapják, mely az elnyert férj megfelleléséig tiszti rangfokozata szerint a hadseregben megfellelt volna. A gyermekek nevelési járulékat a javaslat legközelebb állapítja meg: Minden árva gyermek év évként a XII. rangosztályban 40, a XI-ben 50, a X-ben 60, a IX-ben 70, a VIII. és VII-ben 80, a VI-ben 100, az V-ben 150, a IV. és III-ban 200, a II. és I-ben 250 forint, de az árak uvelési járuléka nem lehet több, mint az özeveit nyugdíj összege. A nevelési járulékat a fiu árak a befejezett 20, a leányok a 18 életévig huzzák.
Uj katonai törvényjavaslat. A közös hadügyminiszteriumban a bécsi és budapesti kormányokkal egyetértőleg új törvényjavaslat készült el s legközelebb a magyar és az osztrák törvényhozás elé fog terjesztetni. A törvényjavaslat a közös hadsereg belsei szolgálatában mutatkozó egyik legégetőbb bajon: a tiszteknek a csapatok kisebbségben a szolgálatban való túlterhelésén van hivatva segíteni. A közös hadseregben ugyanis alkalmas idősebb altisztek hiánya folytán a csapatok kénytelenek olyan szolgálatokat végezni, és pedig nemcsak a kaszárnyában, de a lovagló s a legényeségi iskolában, az istállóban s a raktárban, sőt a tábori szolgálatban is, melyek természetik szerint az altiszteket illetnek, s előbb, mikor még fennállt a nyolczévi szolgálat, tényleg általuk végeztették. De az új védőtvény rövid szolgálati ideje mellett a teljesen alkalmas altisztek száma egyre csökken, mert a fennálló altiszte-ellátási törvény nem felel meg feladatának. A közös hadügyminiszterium új törvényjavaslata most e hiányon fog segíteni.

Az új javaslat a „Pester Lloyd” szerint következő főelveken alapszik: 1. A helyettesítési alap évi kamaját 1.800.000 frt erejéig azon célra fogják fordítani, hogy azon altsz. a ki 12 évig szolgál a hadseregben, ha onnan kilép, 800 frtv. tőkét kapjon, melyvel a polgári életben családot alapíthat, vagy más-keppen élhet. Ellenben eddigi rendes évi fizetése valamivel leszállították. Az altsz. ki a három évi szolgálat után tovább is a hadseregben marad, havi részletekben évenként csak 144 frt pótlékot fog kapni. 2. A kiszolgált altsz.eknek a polgári életben való alkalmazására vonatkozó törvény akként módosították, hogy a kiszolgált altsz.ek tényleges alkalmazására kezeség nyújtassék. 3. Azon altsz.ek, kik tizenkét évnél tovább szolgálnak, szolgálatképtelenség esetén legalább 300 frt évi nyugdíjat kapnak. Eddig 30—40 év szolgálat után sem kaptak többet 180 frt nyugdíjat, mi nem igen buzdította az altsz.eket arra, hogy az aktív szolgálatban állandóan megmaradjanak.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 7-én

Elnök bejelenti Jánosy János Nyitrai megye vágyvezei képviselő halálát. Jánosy János 1881. év óta tagja volt a háznak és a közbeszűlést kiérdemelte. Indítványozza, hogy a ház a halálozást felelté fájdalommal és részvételen adjon jegyzőkönyvével kifejezést.

Fabiny Teofil igazságügyminiszter be-nyújtja a kir. curia és a kir. ítélőtábla bíráinak az igazságügyminiszteriumban ideiglenesen leendő alkalmazhatóságáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat az indoklással együtt ki fog nyomtatni és a ház jogügyi és pénzügyi bizottságához utasítatni.

Fejérvári Géza br. honvédelmi miniszter be-terjeszt a hadsereg, haditengerészeti, honvédség és népfelkelés tisztviselői legénységének öregeinek és árvaiknak katonai ellátására szóló törvényjavaslatot. Kéri annak ki-nyomatását és előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utalását.

Elnök ez értelemben mondja ki a határozatot.

Thaly Kálmán indítványozza, hogy a javaslatot utasítsák előbb a véderő- és csak azután a pénzügyi bizottsághoz.

Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter: T. képviselőház! Ambar abból, hogy a népfelkelésről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával megemlítettem, hogy az ellátásról szóló törvényjavaslatot nemokára előterjesztem, meg nem következett annak szükségé, hogy e törvényjavaslat a véderő-bizottsághoz, utasítsák, mert szervi kérdéskörrel egyáltalán nincs szó, mégis, ha úgy méltóztatnak határozni, nekem az ellen, hogy a törvényjavaslat a véderő-bizottsághoz utasítsák, semmi észrevétel nem. (Általános helyeslés.)

Elnök kimondja, hogy a javaslat előbb a véderő, azután a pénzügyi bizottsághoz utasítsák.

A napirend előtt — miként azt táviratunkban már jeleztük — felszólalt **Irányi Dániel**, ki a belügyi- és az igazságyi miniszter figyelmét hívta fel a vasárnapi végbement rendőri erőszakoskodásokra. Irányi a többek közt a következőket mondá:

A személyes szabadságnak, többet mondok, az életbiztonságnak a fővárosi rendőrség által történt durva megtámadásáról van szó. (Ugy van! a baloldalon.) Mint a reggeli lapokban olvastam, — mert személyesen nem voltam tanúja semminek — tegnap délután a fővárosi rendőrség, nem tudom mi okon, több pontra kivonult és az által is, mint mondják, a népek összejövetele, csoportosulásra adott alkalmat. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalon.) Este pedig a helyett, hogy a csoportosuló népet amennyire szükség volt rá, tisztességesen, illedelmesen szétoszlatva hivatva volna fel, a rendőrség tagjai, a kik, nem tudom mindnyájan-e, de többen a számjukat jelző lemezeket nyakukról levetették, nyilván azon szándékkal, hogy fel ne ismertessenek, és ha vétekkel, felelősségre nehezebben lehetne vonhatók (Igaz! Ugy van! a szelső-

balon, Mozsás a jobboldalon), mondom, a rendőrség tagjai a békesen csoportosuló nép közé vágtattak, azt erőszakosan, durván szétosztásra felhívták. Nemesek, de férfiak és nőket (Félkialtások balfelől: gyermekeket!), gyermekeket egyaránt fegyveresen megtámadták, megkardapolták, sőt nemely esetekben kardjukat arra használták, hogy őket megsebesítsék, egyet pedig megölték. (Nagy mozsás és félkialtások a szelsőbalfelől: Gyulázat!)

És történt, hogy képviselőket, mindamellett, hogy minden tüntetés nélkül békesen részt hoztak, részint étköz termekbe az utcán mentek, a rendőrök szintúgy illetlenül, minden tisztesség kizárásával durván megtámadták, daczra annak, hogy képviselői minőségükre hivatkoztak. (Igaz! Ugy van! a szelsőbalon. Nagy mozsás.)

Kéri a szigorú vizsgálatot, a bűnösök szigorú megfenyítését.

Lukács Gyula részletezi a vasárnapi tüntetés alkalmával előfordult rendőri kihágásokat, s a sűrűn ismétlődő elfogatásokból egy esetet a következőleg adóla:

Az elfogatásokról szóló kijelentem, hogy én csak egy elfogatási esetnek voltam tanúja. (Halljuk! Halljuk!) És miért történt ez? (Halljuk! Halljuk!) Mikor az illető rendőrtiszt azt mondta, hogy ha az urak képviselők, hát ugassanak a képviselőházban (Nagy zaj! Mozsás), bizonyos jogérzettel bíró fiatal ember egész szerényen azt mondá, hogy egy képviselőnek és egy törvényhozónak nem szabad azt mondani, hogy ugassanak; erre a válaszó előbb pusztán, aztán pedig bekérésre volt. (Nagy zaj és nyugtalanság bal- és szelsőbalfelől.) (Mozsás jobbfelől.)

Csatlakoztunk Irányi kérelméhez. **Tisza Kálmán** miniszterelnök: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Irányi Dániel t. képviselő ur arra hivatkozott, hogy ő barátja a rendnek és szabadságnak egyaránt. (Halljuk! Halljuk!) Ezt nyilatkoztathatom ki én is a magam részéről. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Mozsás balfelől.) és biztosíthatom a t. képviselő urat, hogy ha a rendőrség visszaéléseket követett el, ha az a kelendő szigor mellett a humanizmusról megelégedett, ha törvényes jogkörön túlmegy, azok a kik ezt tették, el fogják venni büntetésüket. (Általános élnék helyeslés.) A vizsgálat iránt már is intézkedtem. (Általános élnék helyeslés.)

Bárki tud pozitív adatot, t. ház, igen jól fogja tenni, hogy ott, a hol itélni lehet, bizonyítékokkal áll elő és bebizonyítja. (Általános helyeslés.) Senkit, t. ház, a kire bármi hiba behozható, védeni nem fogok. (Általános helyeslés.) De azt is meg kell jegyezni, hogy a szabadságnak és barátja vagyok, hogy nem lehet helyeselnem azt, ha napokon keresztül csoportosulások és tüntetések zavargják a város békés polgárait. (Általános élnék helyeslés.) Különben is, t. ház, nem hiszem, hogy Irányi Dániel képviselő ur, vagy mások azt helyeselhetnék és hajthatnák Magyarországon, hogy sorsa felett utcazi tüntetők határozzanak (Ugy van! jobbfelől); mert a mely ország oda jutott... (Nagy zaj. Nyugtalanság szelsőbalfelől. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Azt mondom, t. ház, hogy nem hiszem, hogy Irányi Dániel képviselő ur vagy bárki is helyeselhetné, hogy utcazi tüntetések akarjanak döntő befolyást gyakorolni az ország ügyeinek vezetésére (Élnék helyeslés és tetszés jobbfelől. Mozsás szelsőbalfelől), mert ez meg a leghatalmasabb országok tekintélyének is súlyos csökkenését vonja maga után. (Ugy van! jobbfelől. Nagy zaj, mozsás szelsőbalfelől.) Eppen ezért bármely kormányának a világon kötelessége egy a polgárok nyugalmát megvédeni, mint az utcazi tüntetések túlhatalmasakká lenni nem engedni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) De, ismétlem, ha e kötelesség teljesítésében durvaságot, visszaélést követtek el, azokat, a kik elkövették, a leghigorubb büntetés fogja utólni. (Élnék helyeslés jobbfelől.)

Elnök: (Halljuk! Halljuk!) T. ház! Lukács Gyula képviselő ur hozzászólásán intézett egy kérdést és felelített, hogy képviselő durván bántalmazták. Nekem, igaz, erről tudomásom nem lehetett, mert beteg fekvéktem

otthon. De ha a képviselő bármelyike hozzászólt volna (Zaj a szelsőbalon és felkialtások: De nem éreztették senkit! Halljuk! Halljuk!) és megmondta volna, hogy akkor is, midőn magat mint képviselőt megnevezte, bántalmazásnak volt kitéve: kötelességem szerint azonnal elmentem volna teljes elégtételt szerezni és bizonyosan kaptam is volna. (Élnék helyeslés és eljénzés). Ezután

Ugron (Gábor) szólalt fel és felette indulatos beszédében még azt sem áttalotta mondani, hogy Tisza Kálmán a reactiót szolgálja.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! Határozottan vissza kell utasítanom az előttem szöveget t. képviselő urnak azon kifejezett felvetését, mintha, a mi történt, ha visszaélést történt, felsőbb rendeletről tudommal történt volna. (Helyeslés jobbfelől. Felkialtások a baloldalon: Pedig tautusa ment!)

Már t. képviselő urak, ismétlem, visszautasítom azon vádat, mintha azon rendeleték tölem, vagy tudommal származtak volna. (Helyeslés a jobboldalon. Felkialtások a szelsőbaloldalon: Már az más! Így nem is mondta senki!)

A képviselő ur pedig úgy állította o. a. Hogy mikép történtek, azt csak a vizsgálat lesz képes kideríteni. (Ugy van! jobbfelől.) A vizsgálatot megígértém és amint az ímént mondtam, mér el is rendeltem.

Méltóztatnék annak eredményét bevárni: méltóztatnának, akik a visszaélésekről adatokat bírnak, azokkal ott fellépni. (Felkialtások a szelsőbaloldalon: (Hol? Kinek?) Méltóztatnának ott fellépni és ha az intézkedések meg nem történnek, akkor igen, lehet a házból ezért a minisztert felelőssé tenni, de addig egyes rendőrök, ha elkövették, brutálisáért, mindjárt a minisztert megtámadni nem lehet. (Helyeslés jobbfelől.)

A másik, amit meg kívánok jegyezni, az, hogy igenis az országot a nemzet, a nép kívánata szerint kell kormányozni: csakhogy tagadom, hogy a nemzet kívánatának legyen kifejezése minden utcazi tüntetés. (Zaj a szelsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Jókai jól tudja, 48 márczius 13-ike!

Tisza Kálmán miniszterelnök: A másik, amit meg akarok jegyezni, az, hogy a képviselő ur szives azzal való, hogy ezzel is szolgálni kívánom a reactiót.

Hát t. ház, tanuskodik róla egész ételem és itlétem, hogy a reactiónak szolgálatot ugyan soha sem tettem. De higgye el a képviselő ur, ha van reactio, akkor annak szolgálatot csak azok tesznek, akik minden felmerülő kellemetlenséget nagyra felújnak. (Élnék helyeslés és tetszés a jobboldalon. Nagy zaj a szelsőbalon.) és nem engedik, hogy a törvényes factorok közbjöttével a netalán felmerülő kellemetlenségek elenyésztesenek. Ezek szolgálnak a reactiónak, nem én. (Élnék helyeslés a jobboldalon. Zaj, mozsás a szelsőbaloldalon.) Ezután

Ernusz Kelemen szólalt fel, kinek felszólalását táviratunkban már vázoltuk, s erre ismételtén **Tisza Kálmán** válaszolt, mire a napirend előtti felszólalások a már jelzett módon véget értek.

Következett a napirend: A vámtarifa tárgyalása.

Herman Ottó tekintettel a ház hangulatára, kéri a tárgyalást holnapra halasztatni.

Enyedi Lukács hivatkozik a törvényre, mely szerint a vámtarifát a törvényhozás csak akkor tárgyalhatja, ha arra nézve a két kormány közt az egyetértés létrejött. Minthogy a bécsi Reichsrathban történtek, azt mutatják, hogy ez az egyetértés nincsen meg, indítványozza, hogy a vámtarifa most egyáltalán ne tárgyalassék.

Széchenyi Pál gr. miniszter megjegyzi, hogy az egyetértés a két kormány közt meg van és ennek alapján terjesztett elő a vámtarifa, melynek haladéktalan tárgyalását kéri.

Apponyi Albert gr. pártolja Enyedi Lukács halasztási indítványát, mert ha a petroleumum módosítást szenved, az egész vámtarifát meg kell változtatni és akkor egészen új vámtarifával fogunk szemben állani.

Tisza Kálmán miniszterelnök megjegyzi, hogy nem fogunk új vámtarifával szemben állani, mert ha módosulna is a petroleumum,

ennek következtében a tarifának csak egy pár tételét kellene megváltoztatni. Másfelől éppen Magyarországnak érdekében áll, hogy a vámtarifa minél előbb életbe lépjen, úgy, hogy már ez ideig természetesen hasznára valjék. Kéri tehát a halasztási indítványok mellőzését.

Elnök szavazás alá boesítván a kérdést, a ház a vámtarifa azonnali tárgyalását határozza el.

Láng Lajos előadó ajánlja a bizottság által módosított javaslat elfogadását.

Széchenyi Pál gr. miniszter, arra utalva, hogy a vámtarifa a két kormány közötti megállapodást képez, kéri a házat, hogy a bizottság módosításaihoz ne járuljon, hanem az eredeti javaslatot fogadja el.

Ezzel az ülést véget ért.

VAROSI KÖZÜGYEK.

— Arad város május hóban. —

(Polgármesteri havi jelentés.)

(Vége.)

A városi pénztárból havi ségelyben részesített szegények száma áprilho végén volt 229, májushóban felvételt 5, elhalt 3, a ségely elvonatott 5-től, maradt a hó végén 225.

A város által tartott árva- és lelevez-gyermeknek száma áprilho végén volt 44, májushóban felvételt 2 és így májushó végén volt 46.

Nem a város által tartott, dajkaságban levő gyermekek száma áprilho végén volt 187, májushóban bejelentett 19, összesen 206; ezek közül a hó folyamán elhalt 3, más helyre vitetett 13, maradt a hó végén 190.

A községi bíróságnál áprilho végén elintéztelen maradt 38 ügy, májushóban befolyt 520 panasz, folyamatosan volt tehát összesen 558 ügy; ebből elintéztetett 519, folyamatosan maradt 39.

Végrehajtás foganatosított 120. A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek.

Utóállításra a 4. korosztályból elővezetett 98 helybeli illetőségű hadköteles; ezek közül mint alkalmas besorozott 22, alkalmazhatannak találtott 76; azonfelül elhalt 3, felszólalás után felmentetett 2.

Idegen illetőségű hadköteles elővezetett 141.

A hónap 3-án és 24-én helybeli illetőségű tartalékos katoná bevonulása utasított 121, idegen illetőségű a 24-iki fegyvergyakorlatra bevonulásra beidézett 179.

Tartózkodás és eltávozásra jelentkezett 211 tartalékos közös hadseregheli és 71 honvéd. A városban a laktyákon kívül elszállásolva volt 17 főtiszt; magánosoknál elszállásoltatott 2 főtiszt, 96 fő.

Az adóbehajtás eredménye a következő: állami adóban befolyt

leiratott	65023.97
összesen	340.88
Községi adóban befolyt	24485.79
leiratott	82.60
összesen	24568.39
Hadmentességi díjban	313.21
leiratott	94.—
összesen	407.21
Közmunkaváltság	2738.02
leiratott	102.—
összesen	2840.02
Kamarai díj befolyt	1156.36
Illetékekben befolyt	1133.42
Idegen adó befolyt	789.02
leiratott	2050.50
összesen	2839.52

Az adóügyi osztály folytatta az 1886. évre kivett adók előírását, az 1885. évi főkönyvek mérlegzését és a mérlegeredményeket áthozatalát; befejezte az általános jövedelmi pótadók kivételét s megkezdte az 1886. évi hadmentességi jövedelmek előmunkálatát.

Az áruváltás forgalma volt bevételben a márciusi havi maradvány	frt 38922.56
kiadás	4230.56
maradványa	frt 34692.—

kényszerítette magát és hidegen mondá: „Ugy történtek, a mint ön véli!”

„Éz reményem, mégpedig egyedül az ön érdekekben” viszoná Henrik. „Nagyon zomoru lenne, ha egy ilyen fiatal teremtes a jövő iránti képtel már is komolyan szívében hordaná!”

„Nem szabad a dolgot annyira tragikusán felfogni”, szölközbe Hammerschmidné nevetve. „A költői lélek benyomásokot nyer, melyekből nagyobb vagy kisebb alkotás utján ismét meg akar szabadulni. Ha ez megtörtént, a dolgokat megint vége van; az érzélgős versszakokat követi az élvezetes versora.”

Ilona lehangoztak látszott. Frank fürkészőleg nézett leányára; költői kísérletei felől eddig nem tudott és annak keletkezéséről egészen más nézetben volt, mint a bankár. Teljesen kihatásnak és hangulat nem tulajdonítható; ha Ilona nem érzett és gondolt volna hasonlóan, a kifejezés nem sikerült volna oly melegen.

Henrik megzavarta az ügyvédet csendes megfigyelésében.

„Valamit kell öntől kérdeznem”, szölk és az ügyvédet karonfogta. A két férfi a szomszéd szobába vonult és egy ablakfülkébe húzódtak, hol háborítatlanul beszélhettek.

Valami kis, titelti ügy volt, melyről Henrik felvilágosítást kért. Ez fel sem tűnt. Az ügyvéd hozzá volt szokva, hogy a bankár gyakran a legvidámabb mulatózás közben kérdőre vonja, mert a hirtelen felmerült üzleti agyál mindig rögtön volt elosztandó.

E rövid beszélgetés alatt a bankár me-reven szegzte tekintetét az ügyvéd szeméire, ez a függönyök által félig eltűnt széken ült. Feje lassan előre hanyatlott; szempillái nehezkén becsukódtak és egész teste meg-görnyedt.

„Üljön hát egyenesen”, sugta Henrik.

(Folyt. köv.)

mely összegből az aradi első tereképzetárban frt 22103.05

az aradi ipar- és népbankban „ 11980.21 volt elhelyezve.

A házipénztár forgalma volt:

bevételeben	frt 66043.50
kiadás	45114.39
maradványa	frt 20929.11
A közmunkaalap:	
bevételeben	frt 3348.82
kiadásban	2124.43
maradványa	frt 1214.79 1/2
A védgátépítési alap bevétele és maradványa volt	frt 14699.17 1/2
A különféle alapoké:	
bevételeben	frt 238949.17 1/2
kiadásban	8528.59 1/2
maradványa	frt 230420.55
Kövezetvám, partvám és helybenben befolyt	frt 6611.84
kiadás volt	720.81
marad tiszta jövedelem	frt 5891.04

A mértékhlitelesítő hivatalban hitelesített 321 drb folyadék-mérték, 1770 hordó, 14 drb szulmérték és 33 drb mérleg; hitelesítési díjban befolyt 749 frt 43 kr.

A közmunka ledolgoztatása megkezdett

Felhasználtott kézi napszám 2658 és fél, 109 kettős fogat és 20 egyes fogat.

Kövezet javítás történt a város különböző utcáiban 24710 m. területen.

A régi Tökölly-csatorna megszüntetése végett elrendelt beton-csatorna az új terem-utczában fennálló köhid helyen, mintegy 10 f. métert kivéve elkészült, valamint a csatorna környékén levő utcákban elrendelt kövezet folyókák és nagyobb részét elkészülték.

A város tulajdonát képező összes föld-részeket határvonalaik kö- és faoszlopokkal kijelöltették.

A hasznos házi állatok közül 1 szarvas-marha élendében és 21 drb orbáncz következtében elhullott.

Az orbáncz egy malacznájában ütött ki, s az egész nyár alá helyzetett.

Egyéb járványos vagy ragályos kóralak nem merült fel.

Arad, 1886. június 7-én.

Salacz Gyula,
polgármester.

Külföld.

A home-rule a szavazás előtt. Junius 7-iki kelettel jelentik Londonból: La-bouchère a radicalisok egy részének nevében az utolsó felszólítást intézte Chamberlainhez, kérve őt, hogy a párt feloszlásának vagy szétforgácsolódásának elkerülése végett vagy a home-rule törvényjavaslat második pontján olvasása mellett szavazzon, vagy pedig tartózkodjék a szavazástól. Chamberlain vissza utasította a válszólítást, mert Gladstone nem fejtette ki, hogy az a törvényjavaslat, melyet ősszel szándékozik benyújtani, lényegében eltérő lesz-e a jelenlegi javaslatról.

A francia trónpraetendensek kiutasítása. Napoleon herceg a képviselőkhöz intézett levelében tiltakozik a kintasítással, melynek fenyegetik, nem mint trónkövetelő, mert ő nem az, hanem mint a Napoleon-család feje. A kintasítást szívesen fogadná, ha azzal a házát meg lehetne menteni. A vesztély a köztársaságra a monarchicus alkotmány hibáiban és a kormányon levők rossz politikájában rejlik. A hercegek kiutasítása által a polgárok is ki lesznek téve a száműzhetet veszélynek és a polgárháború borzalmai fognak felidézteni. A herceg azonban azt hiszi, hogy a nép nemsokára fel fogja ismerni valódi barátait.

Legujabb posta.

A görög ostromzár megszüntetése a görög kamara hétóli ülésén, Dragumis miniszter hivatalosan közölte a ház-gal. Ugyanezen napon, az angol alsóházban Roseberry közölte, hogy az edinburghi hercegtől táviratot kapott, melyben tudatja, hogy a görög ostromzárát megszüntették és az egyesült hajóraj a Szuda-öbölbe tér vissza.

A francia hercegek. Párisból jelentik június 7-iki kelettel: A hercegek kintasításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság elvetette Maret jelentését és 6 szavazattal 5 ellenében Floquet korábbi javaslatát fogadta el, mely kimondja, hogy a kintasítás általában oslegyen és a törvény útján alapításának meg. A bizottság előadója Pelletant választotta, ki holnap fogja jelentését a bizottsággal közölni.

A Temps a hercegek kintasításáról szólva, azt írja, hogy a parlamenti tárgyalásokra kitűzött időt még soha sem feleltek el a hasznátalannabb fességgel. Az ülészek felét máris elnyelte ez az ügy, mely nem egyéb tres kérdésnél, mert a köztársaságot semmiféle veszély sem fenyegette. Az ülészek másik felét is abszorbeálni fogja, mert a senatus határozata bizonytalan, és lehet, hogy a két kamara közt conflictusra fog vezetni. A „Temps” végül arra a következtetésre jut, hogy a köztársaság ilyenén eljárása veszedelmesebb, mint néhány herceg jelenléte, kiknek magatartása teljesen ártalmatlan.

A cholera. Róma, június 7. Megállapították, hogy az a két betegségi eset, mely Florenzben tegnap fordult elő és a melyről a lapok említést tettek, nem cholera eset volt. A két megbetegedett beteg állapotát májra forulmányozták, mert betegségi eset nem fordulhat elő, ha az egészségi állapota kitűnő.

A belgiumi elrendelte, hogy a érkező hajók, az összes adriai kikötőkbe alatt betegedés elő nem fordul, 7 napi megelőzési vesztélyzár alá helyztessenek. Ha hajók 21 napi vesztélyzár alá helyztendők.

molnia kell, csakhogy éppen az ilyen ember egyszer ballépést téve, annál kitűnőbb szövet-ségestárs lehet. És liling azt tartotta: „Mind-en állatot más csapdával kell fogni, de egyszerű mudegyik belemegy!”

Egy ízben, midőn a bankár éppen az ügyvéd irójában ült, ez utóbbinak levelet hoztak. Az elegáns, kis alak a ezimírat gyengéd vonásai gyantatták Henrikkel, kinek figyelmét nem egykönnyen kerülte el valami, hogy a levél valami szép kéztől ered.

E nézetben megerősítette őt az ügyvéd arcát elborító futó pír és a gyorsaság, mely-lyel a levelet olvasatlanul zsebebe dugta. A bankár ajkain gnyinos mosoly lebbent át. Ha az ügyvéd az oldalról megközelíthető, ha egy szép asszony rendelkezik fölötte, akkor a játék meg van nyerve.

Esként kis társaság gyűlt össze: Frank szerette az élénkséget és szívesen időzött oly körben, hol figyelemmel hallgatták és a neki jól eső elismeréssel adóztak, ami önértéket és tetterjét felvilnyozta.

Ilyen alkalmakkor a társalgás anyaga a lehető legváltozatosabb volt: a felvételt, csak némileg érdekes tárgy is, többé-kevésbé szel-lemesen megvitattott, és így az órák nem azon szokásos pletykázás közben teltek, mely gyakran az ily összejöveteleket túrhettelenekké teszi.

Az ügyvéd környezetében mindenki fel-élénkült és igyekezett szellemi tárházának leg-javát előhordani és ha esetleg, rendszeren a kissé esipos Hammerschmidné kezdeménye-zésére, valakit meg is szapultak, ez oly finom, élvezes modorban történt, hogy az ember egy vigjátéki jelenetet vélt hallgatni.

Közönként, de csak akkor, ha erre kérel-lett, Ilona a zongorához ült és énekelt. Ezal-tal azonban az ilyen este távolról sem nyerte azon zenészi mükedvelői előadások színezetét, melyek minden csak félig művelt embert is kötségsébebe döntenek.

Jaj annak, aki bizonyos tekintetből kényserülve van az ilyen szalonokat látó-

gatni! Ott ül a házi kisasszony — néha kettő vagy három is van — és megdolgozza a zongorát nyúlának vagy nem nyúlának, de a zenéhez semmiesetre sem értő ujjával: egyik „szalonarabot” a másik után lejárája és minden hang az agyvelőig hat és egy gondolatot át győn.

Ezt át kell élni, hogy ilyen élvezet kin-jait kellőleg méltányolhassa. Ehhez járul még azon kötelezettség, hogy minden darab után az elragadtatásnak kifejezést kell adni és a szájnak, mely vágyakozik a kedélyes ásitás után, csinos bókotat kell gyártani és magára venni a bünt, hogy a szegény, családöt „mű-vésznót” nagyzási hőbortájában megerősítse.

Ezért azután egy pár csakugyan művés-zieszen vékonyan sikerült sonkaszettel lesz megjutalmazva és ha a sziv nem is, de idő-közben a sör föllemedgett, a mi az erkölcsi levertséghez még testi rosszullétet is fűz.

Mindezekről a végzettségektől Franknál nem kellett tartani. Az ember jól mulatott és kithűnően evett. Ha Ilona énekelt, az ember fehrissült hangjának tiszta csengése, előadá-sának üdésége által, és ha végre ütött a ha-zamenetel órája, az ember meg volt lepve, hogy miként mulhatott el ily gyorsan az est.

A vendégek mind jól ismervén egymást, nem voltak feszélyezve és ezért a társalgás sohasem akadt meg. Az epültet estén meg egy rendkívüli meglepetésben is részesültek a vendégek. Ilona pár nap előtt egy kis költeményt, mint ő mondá, „követelt” és Ham-merschmidné egy kis, ambar könnyen meg-bocsátható indiscretio folytán hozzájutott a költem

